

Π Υ Ρ Ε Ο Ε ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βερανζέρου 4. Τηλ. 3639.095-3629.769

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1979

ΕΤΟΣ Ζ'. ΠΕΡ. Β'. ΑΡ. ΦΥΛ. 46 (82). ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 10 ■ ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ■ Διευθυντής Συντάξεως ΣΠΥΡ. ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

ΚΑΛΟΤΥΧΟΙ ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ...

Ανεξάρτητα από νεώτερα γεγονότα, πού προβάλλουν κι αυτά έχουν χαράξει μικρούς ή μεγάλους σταθμούς της εθνικής μας ζωής, εθνική σκοπιμότητα υπαγορεύει σε μας να κρατάμε έντονα στη μνήμη μας τα γεγονότα εκείνα πού διαδραματίστηκαν τόν Νοέμβρη του 1940 στά θουνά καί στούς κάμπους της Βορείου Ηπείρου. Τότε, άπελευθερώνονταν, ή μιά ύστερα από τήν άλλη, πόλεις καί κωμοπόλεις της περιοχής αυτής καί πρώτα απ' όλα ή Κορυτσά ύστερα από σκληρή άναμέτρηση της ελληνικής άνδρείας μέ συντριπτική άριθμητική καί σε έξοπλισμό ύπεροχή του άντιπάλου.

Ο Βορειοηπειρωτικός Έλληνισμός, όταν ή Ελλάδα ύπέστη τήν επίθεση της φασιστικής Ιταλίας, συμμερίστηκε άπόλυτα τίς σκέψεις καί τά συναισθήματα του Πανελληνίου, συμμετέσχε στούς άγώνες καί στίς θυσίες καί παρηγύρισε τίς ελληνικές νίκες, πού του έδωσαν τήν δυνατότητα ελεύθερης ζωής, έστω πρόσκαιρα καί κάτω από πολεμικές συνθήκες.

Γιά τή γενιά τή δική μας, πού έζησε τήν περίοδο του '40-41 καί πού κατά κάποιον τρόπο τήν δημιούργησε, ή άνάμνηση της περιόδου αυτής προκαλεί άνάμικτα συναισθήματα. Πρώτα απ' όλα, ή συναίσθηση ότι ό καθένας μας πρόσφερε τή μικρή ή μεγάλη συμβολή του στόν υπεράνθρωπο εκείνο άγώνα, μέ τίς γνωστές διεθνείς προεκτάσεις, ή συναίσθηση της έκτελέσεως του καθήκοντός μας μάς δίνει τό δικαίωμα κάποιας μορφής εθνικής πε-

ρηφάνειας. Περηφάνειας πού τήν τροφοδότησε καί ή διεθνής άναγνώριση της έποχής εκείνης. Σάν άπόηχος έρχονται στη μνήμη μας οι ύμνοι του Τσιώρτσιλ, ότι «άπό δώ καί μπρός θά λέμε ότι οι ήρωες πολεμούν σάν Έλληνες» καί ότι «ή Άγγλία χρωστάει πολλά στην Έλλάδα» καί ότι «ή Έλλάδα καί ή Άγγλία μαζί θά καρπωθούν τούς καρπούς της νίκης». Σάν άπόηχος έρχεται στη μνήμη μας τό μήνυμα της Μόσχας: «...Χάρις στην θυσία σας, έμείς οι Ρώσοι έκερδίσουμε χρόνο γιά ν' άμυνθούμε. Σας εύγνωμονούμε... Θά σας πληρώσουμε τή θυσία μέ τή δημιουργία μιās Έλλάδας κυρίαρχης στη Μεσόγειο. Μιάς Έλλάδας μεγάλης, όχι μόνον ήθικά, αλλά καί τοπικά...». Καί γιά νά άρκεσθούμε σε έλάχιστες διεθνείς άναγνώρισεις εκείνης της έποχής, μνημονεύουμε όσα σχετικά έγραφε ό Άγγλος ιστορικός συγγραφέας Κόμπτον Μακένζυ: «Η πατρίδα μου θά σιχαίνονταν τήν ιδέα γιά ένδεχόμενες "μυστικές άγοραπωλησίες" άνάμεσα στην βρετανική κυβέρνηση καί άλλες δυνάμεις σε θάρρος τών δικαίων διεκδικήσεων της Έλλάδας νά συνενώσει πάλι στην άγκαλιά της τά τέκνα της... στην Βόρειο Ηπειρο».

Αυτά καί άλλα πολλά έλέγονταν τότε γιά τήν άγωνιζόμενη Έλλάδα, πού, μέ συνέπειά στην ιστορία καί στίς παραδόσεις της, συνέχισε τόν άγώνα, εύθυγραμμισμένη πάντοτε στόν συμμαχικό άγώνα. Σήμερα, είναι δικαιολογημένη ή άγανάκτηση καί ή πίκρα μας γιά τήν άσυνέπεια τών Μεγάλων Δυνάμεων, πού

μάς άγνόησαν καί μάς άδίκησαν, όταν άξιολόγησαν τούς άγώνες καί τίς θυσίες, ύστερα από τήν νίκη.

Φέρνουμε στό νοῦ μας τό πλήθος εκείνων πού έπεσαν στά πεδία τών μαχών καί τούς προσφέρουμε τήν θύμησή μας, σάν εύλαβικό μνημόσυνο. Κι άναρωτιόμαστε σήμερα, μήπως όλοι αυτοί πού τότε έχασαν τήν ζωή τους είναι οι εύνοημένοι. Μήπως πρέπει νά τούς καλοτυχίζουμε, μέ τούς στίχους του ποιητή. Γιατί έφυγαν στό άπόγειο της δόξας, τών ύμνων καί τών ύποσχέσεων. Γεμάτοι άισιοδοξία καί έλπίδες γιά μελλοντικές άξιοποιήσεις τών άγώνων καί τών θυσιών.

Ημείς, πού είχαμε τό.. θλιβερό προνόμιο νά επιζήσουμε, θέλουμε «μά δέν βολεϊ νά λησμονήσωμε τήν πίκρα της ζωής», πού άπό τότε έπακολούθησε. Παρακολουθήσαμε νά έπαναλαμβάνονται «οί μυστικές άγοραπωλησίες», γιά τίς όποιες έγραφε ό Κόμπτον Μακένζυ, χωρίς νά θδελύσσονται εκείνοι πού τίς έκαναν. Παρακολουθήσαμε καί παρακολουθούμε τό ξεφτίσιμα τών ύμνων πού έκστομίσθηκαν καί τών ύποσχέσεων πού δόθηκαν γιά τήν Έλλάδα καί τούς Έλληνες, άπό τούς πιο άξιόλογους καί ισχυρούς της έποχής εκείνης. Παρακολουθήσαμε καί παρακολουθούμε μέ πίκρα καί άγανάκτηση τήν διαφοροποίηση τών άντιλήψεων καί τήν άμβλυνση της εύαισθησίας στά εθνικά θέματα, πού κάποτε υποβιβάζονταν σε άπαράδεκτη πολιτικοποίηση...

Π Υ Ρ Ε Ο Ε ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ

Με πρωτοβουλία του Βορειοηπειρωτικού Συλλόγου ο οποίος επιθυμεί ή έπέτειος άπελευθερώσεως της Κορυτσάς από τόν Έλληνικό Στρατό στά 1940. Είκοσι χρόνια πού έδω άπορημένους σωματείων, μέ ένικη φαντασία τήν ΚΕΒΑ, καθώς καί άλλους, παρέρστησαν στην σμηνή καί άπέρτη δοξαρία καί στην κατάθεση πενήντα στό μνημείο του Άντιστρου Στρατιώτου. Είχαν έλθει νά παραστούν καί επίσημα, εκπρόσωποι του κράτους, οι όποιοι όμως άπουσίασαν παρακτιρησιακά. Συνδυάζοντας τήν άπουσία αυτή μέ άρρωστίες άλλες παραλείψεις, άρρωστίες άσχετες γιά τά αίτια αυτής της θέσεως του έπιστήμονος ελληνικού κράτους. Αυτή η άπουσία πώς οι έορταστές των έπετειών άρρωστίων στην έκδήλωση εθνικιστικής εγνημονού ης καί εκείνους πού άγωνίστηκαν καί θυσίαστηκαν στούς έθνικούς άγώνες καί στην διατήρηση της πίσσεως των νέων γενιών στά ιδανικά της ελευθερίας, ένα από τά όποια είναι καί τό θέμα της Βορείου Ηπείρου καί τών Βορειοηπειρωτών. Στην προκειμένη

περίπτωση, ή άπουσία του έπιστήμονος κράτους από τίς βορειοηπειρωτικές έκδηλώσεις γιά τήν έπέτειο άπελευθερώσεως της Κορυτσάς γιά άρμηγευθεί σάν διαφοροποίηση της θέσεως του σε ό,τι άφορά τήν Βορειοηπειρωτική ύπόθεση γενικά; Δέν θέλουμε νά τό πιστέψουμε μέ κανένα τρόπο. Δέν μένει παρά ή ύπόθεση ότι ή θέση αυτή του έπιστήμονος κράτους άποδίδει στην έξυπνη έπίσημη σκοπιμότητα στόν χώρο τών διακρατικών σχέσεων. Αλλά πώς Θεός. Η πολιτική σκοπιμότητα είναι άνεκτή ως είναι σημείο. Ός έχει πού δέν προσκρούει σε άλλη εθνική σκοπιμότητα, πού υπαγορεύεται από τό εθνικό συμφέρον, από τό γνώριμο εθνικό φιλότιμο καί από τήν γνώριμη ελληνική λεβεντιά. Από τά χαρακτηριστικά αυτά της φυλής μας, πού έσφράγισαν τήν πολιτική μας θέση καί εμφύχωσαν τόν ελληνικό άγώνα καί τίς θυσίες του 40-41, μέ τίς όποιες είναι δεμένη ή άπελευθέρωση της Κορυτσάς καί τών άλλων ελληνικών περιοχών της Βορείου Ηπείρου τήν έποχή εκείνη.

Έλευθερες Γνώμες

ΑΛΒΑΝΙΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Κύριε Διευθυντά,

Δύο μόνον ήμέρας πρό της 22ας Νοεμβρίου, κατά τήν όποιαν ό Έλληνισμός έορτάζει τήν άπελευθέρωσιν της Κορυτσάς υπό του Έλληνικού Στρατού τό 1940, έλαβε χώραν έν Αθήναις καί εις τό κτίριον της Αρχαιολογικής Έταιρείας, μία περίεργος τελετή. Σκοπός της τελετής ταύτης ήτο ό έορτασμός τών 35 χρόνων άπό τήν άπελευθέρωση της Έλλάδας απ' τόν φασιστικό καί μοναρχικό ζυγό». Συγκεκριμένως, έπρόκειτο περί μιās δήθεν διαλέξεως κάποιου συμπατριώτου μας, ό όποιος παρουσιάζεται ως ποιητής καί θαλασσιολόγος. Ο κύριος αυτός άνέλαβε νά μάς άναπτύξη τά στοιχεία τά άποδεικνύοντα τήν πολιτιστικήν άνάπτυξιν, ή όποια έπετεύχθη υπό τήν καθοδήγησιν του Έργατικού Κόμματος καί του φιλέλληνος Έμβέρ Χότζα. Περιστοιχιζόμενος υπό του έν Αθήναις Άλβανού πρέσδεως, του πρυτάνεως του Πανεπιστημίου τών Τιράνων (ό όποιος έπέλεξε τήν Έλλάδα διά να έορτάσει τήν άπελευθέρωσιν της πατρίδος του!), του Δημάρχου της Καλλιθέας κ. Γάλλου, άρισμένων βλοσυρών κυρίων φερόντων πρόσφατα τινά φύλλα της έπισήμου έφημερίδος «Ζέρι Πόπουλιτ», μαγνητοφώνων καί κινηματογραφικών μηχανών σοβιετικής(!) κατασκευής καί βρεφών κλαίωντων, ό ως άνω

ποιητής άνέλαβε νά άναγνώσει ώρισμένα κακομεταφρασμένα προπαγανδιστικά δελτία άναφερόμενα εις τήν έλευθερίαν σκέψεως(!) τών σημερινών Άλβανών καί εις τήν δημιουργική ήγεσία τού σοσιαλιστικού καθεστώτος, τό όποιον μάλιστα έκτισε καί «κινηματογράφους».

Δυστυχώς, όμως, πέραν της φαιδράς πλευράς της ύποθέσεως ύπάρχει καί ή σοβαρά τοιαύτη, ή όποια έγκειται εις τήν πλήρη άποσίωψιν της μοίρας τών Έλλήνων Βορειοηπειρωτών. Ηρκέσθη ό όμιλητής νά άναφερθώ εις τά μέτρα του 7ου κομματικού συνεδρίου (1976), τά όποια άπεσκόπουν, μεταξύ άλλων, καί εις τήν εξαφάνισιν τών άστικών καταλοίπων καί νοοτροπιών! Με άλλους λόγους εις τήν εξαφάνισιν της εθνικής συνειδήσεως τών Βορειοηπειρωτών καί τήν διά της βίας έξάλειψιν τών ελληνικών λέξεων καί τών εκεί τοπωνυμίων.

Κατόπιν όλων τών άνωτέρω, θά έπεθύμουν νά υποβάλω, ως άπλόους Έλλην πολίτης, τά έξης τρία έρωτήματα: α) Αι άλβανικάι αυτά δραστηριότητες τελούν έν γνώσει της κυβερνήσεως, ή όποια διά στόματος του ύπουργού Έθν. Άμύνης έχει έκφράσει τήν έξηγέσιν: «Τό Βορειοηπειρωτικό θέμα πέρα της καθαυτό ιστορικής πραγματικότητας, σάν εθνική ύπόθεση, ύπάρχει καί θά

ύπάρχει, άνεξάρτητα άπό τίς άναπτυσσόμενες έλληνοαλβανικές διακρατικές σχέσεις»; (Πρακτικά Βουλής 210.78). β) Άποτελούν άποψιν δεκτική υπό της έπισήμου άλβανικής ήγεσίας τά λεχθέντα μετά τό πέρας της όμιλίας εκ μέρους ώρισμένων άκροατών όμιλούντων τήν ελληνικήν εις θαύμω λίαν ικανοποιητικόν, ότι δηλαδή «όχι μόνον δέν ύπάρχει ελληνική μειονότης έν Άλβανία, αλλά αντίθετως ύπάρχει άλβανική μειονότης έν Έλλάδι»; γ) Είναι τελείως συμπτωματικόν τό γεγονός ότι έπτελεγ ή προπαγανδή της 22ας Νοεμβρίου διά τήν διεξαγωγήν

της τελετής ταύτης, εις τήν όποιαν μάλιστα προσεβλήθη καί έγχρωμος ταινία επίδεικνύουσα τήν κοινοδιακήν διαβίωσιν μαθητών εις τήν περιοχήν της Κορυτσάς; Όπως, δηλαδή, ήτο συμπτωματική καί ή έπιλογή τών Βιλλίων της Αττικής καί της Σαλαμίνας διά νά δοθούν αι χορευτικά παραστάσεις ύπό του άλβανικού φοκλορικού συγκροτήματος Ντρόπολι (έκ της ελληνικής Δουινουπόλεως) κατά τό παρελθόν θέρος!

Μετά τής ΚΩΝ/ΝΟΣ ΧΟΛΕΒΑΣ (άναδημ. από τήν έφημ. «Έστια»)

ΔΥΝΑΤΟΣ ΣΕΙΣΜΟΣ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΕ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Ισχυρός σεισμός συγκλόνισε στις 21 Νοεμβρίου τήν περιοχή της Άλβανίας, εις τήν Βόρειον Ηπειρον, 520 χιλιόμετρα νοτίως του Βελιγραδίου, άνεκοίνωσεν ό γιουγκοσλαβικός σεισμολογικός σταθμός. Ο σεισμός, ό όποιος έσημειώθη τήν 04.00 ώραν Έλλάδος, ήταν έντάσεως 6 βαθμών της δωδεκάδαθμου κλίμακος Μερκάλλι καί τό επίκεντρό του εβρίσκετο πλέον τών συνόρων μεταξύ Άλ-

βανίας καί Έλλάδος, λέγουσιν οι ειδικοί. Ές άλλου σεισμική δόνηση μετρίας έντάσεως, έσημειώθη εις τό νότιον τμήμα τών γιουγκοσλαβικών άκτών της Αδριατικής. Η ίδια περιοχή είχε πληγεί βαρύτερα άπό τούς σεισμούς τόν παρελθόντα Απρίλιο, όταν περισσότερα τών έκατά άτομα βρήκαν τό θάνατο, χίλια περίπου τραυματίστηκαν καί άλλες όγδόντα χιλιάδες κατέστησαν άστεγες.

ΕΥΛΟΓΙΟΣ ΚΟΥΡΙΛΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 5)

την επιστήμην. Κατά δε την διάρκεια του πολέμου εναντίον των 'Ιταλών πολέμιοι απέδειξαν αλ πληροφορία του υπό του Γενικού 'Επιτελείου, διά τας εν 'Αλβανία αχυρώσεις των 'Ιταλών. 'Η απειλευθέρωσις της Κορυτσάς υπό του γενναίου ελληνικού στρατού κατά την αληθινότητα εκείνην ημέραν της 22 Νοεμβρίου 1940, επιλήρυσεν ένδοξοισι αλ στήλη του ελευθέρου ηπαιτωπολίτου, διά τούτου και την επομένην της απειλευθέρωσης όμο μετά της επιστήμης υπό του κυβερνήτου της 'Ελλάδος χαρισάμενος άνογηγία, έδωκεν εως ό Μητροπολίτης Κορυτσάς άθρον, επί τη μεγάλη νίκη, διά του όποιου όριζον-το ακριβώς επί τη βάσει Ιστορικών και γεωγραφικών δεδομένων ανατιθέσκαι αλ πρόσ βορράν διεκδικήσεις της 'Ελλάδος. Διότι, ως έγγραψεν ό ένδοξοίωδης μητροπολίτης: «τό αίμα των πεσόντων 'Ιερολοχιτών τον 1914 και ό νικηφόρος ελληνικός στρατός δωρείται την ελευθρία εις την άρσάν νύμφην της Πιερίας, ήτις όνοματώπα δά καταστή αλ 'Αθήναι τον 'Ελληνικό Βορρά». Μετά τών φιλοσοφικών Σχολών του Πανεπιστημίου 'Αθηνών καθ' ης η δεύτερος έθνος της 'Αρχαίας 'Ελληνικής 'Ιστορίας, της 'Ιστορίας των 'Ελληνιστικών Χρόνων, τότε διά πρώην φοράν όρισθείς, ό έδωκεν προτείνεσθαι τούτον διά την έβραν ταύτην έπιτροπεία έχαρακτηρίσθαι την επιστημονικήν του εργασίαν κολλοσιανήν και εκπαιδευτικήν, τόν δε συγγραφέα χαλκέν-τερον. 'Η είσοδος όμως του Μητροπολίτου Κορυτσάς εις την φιλοσοφικήν Σχολήν του Πανεπιστημίου 'Αθηνών, γενομένη επί αίσιας αινώσεως διά την πατρίδα και την επιστήμην, εξέγερσε μετ' άλλων χρόνων την όργην συνάδελφου του εν αυτή, όστις εξ επιστημονικής και μόνον αντίληψιας άδούμενος, έλαφρά τή συνειδήσει, ήρξατο διενού άγώνων εναντίον του τετιμημένου Ιεράρχου, και έτόλμησε νά έκτομήσθαι κατ' αυτού βαρυνάτην κατηγορίαν επί έθνική αναξιοσύνη και έθνική προδοσία, διότι έγγραψεν όθεν εύνοϊκάς ύπερ των 'Αλβανών!

Εναντίον όμως της σκευερσίας ταύτης, εξήγερή άκατάχε-τος ό προσδεδείξας Ιεράρχης, και δι' άδοσισάτων επιχειρημά-των έπέδειξε την έντιμην του δράσιν, καταπαύσας πάντας τούς εν τή σχολή συνάδελφους. Τό δίδασκον εν τώ Πανεπιστημίο και άγαυοίμενος συγχρόνως εναντίον των διαβολών, έτόνιζε διαρκώς τόν από τώ άδελφίω κομμουνισμώ κίνδυνον του έ-θνους, διά τούτο συληφθείς υπό τών έσαιοτών, κατά τό έπα-ρσιν κίνημα του Δεκεμβρίου του 1944, έφυλάσθη ός κοινός έγκληματίας, υποβλήθηκε εις άρσαστήριον ταπεινότητος και έ-ξευσελευθέρωσθαι, μη άπολάσας όμως τώ θύμω και τήν αυταπάτη-σιν και έπιβέβας, κατά τών χρόνων της ήμερησίας του, ήρωί-σμον διά της έκφωρίσεως εναντίον των βδελυρών του δεσποινά-των λόγων, δι' όν έκαιετοίριζε τας πράξεις των.

Ποίος άλλος άράγε έτόλμησε ποτέ έκ τών υπό έαμικήν τυ-ραννίαν 'Ελλήνων, να νοουήτ' ένάντιον των τυράννων τούς εν ό-μηνρία άδελφούς διά τούτων λόγων; έδεν μάς έπληξεν ή δικαιο-σύνη της πατρίδος, διά νά στενοχωρούμεθα, άλλ ή άδικία, ή δυστυχία της πατρίδος, ήτις έγνώσθη έξ έγλυμμάτων πέρα-ται, τού έθιμογρησίου τών ευφύλων στρατηγών. 'Ας φανεί-μεν, άδελφοί, άδικοι δα όχι παιδιά. Τό πρώτον καθήκον ενός άτυχού σιγαλάτου είναι τό άξιόπρεπός ύπομείναι, και τό δεύτε-ρον τό άφελείσθαι έκ της δυστυχίας. Λοιπόν, άς φρονιματί-σώμεν και άς όρισώμεθα, ότι βά έργασώμεθα ύπερ πατρίδος και δέν βά άφήσωμεν νά πάθω αυτά, τά όποια έλιπομένη σήμε-ρον, πού γαλίξει ή καρδιά παντός 'Ελληνοφ.

Διασωθείς ός έκ βαλματός έκ τών δίκων χειρών των δεσπο-φυλικών του και καταδικασμένου υπό αλ αυτών άντί τών πατρι-ού Πανρασού, έβήκαμεν εις 'Αθήνας ό σπετίς Ιεράρχης κατα-βεβλήμενος μέν σωματικώς, όχι όμως και ψυχικώς. Κατά την διάρκεια των κατ' άμν τών συμμοριωτών άγώνων, ό Εύλόγιος ευρί-σκειται και πάλιν επί των έθνικών έπαύσεων, σπένσας εις την Κόνιτσαν, διά νά προσφέρη τούς ύπηρεσίας του, ένδ συγχρόνως ό δικάσιον του εν τώ Πανεπιστημίο επέτυχον την άπομάρκωσιν του, διά της καταργήσεως της δεύτερας έδρας της 'Αρχαίας 'Ι-στορίας.

Είς τόν άνέρον κατά τό σοφού Ιεράρχου άγώνα, δέν έμει-ναν άποδείξαι ό Βορειοηπειρώται. 'Ο γράφων τας γραμμάς ταύτας, υπερημνών τού κατασκευασμένου Μητροπολίτου διά της έξης έπιστολής, δημοσιεύσεως εις την άθηναϊκήν έφη-μερίδα 'Εθνος' τή 31η 'Ιουλίου 1946:

«Κύριε Διευθυντά,

Ο συνειρτής σας κ. Πάπ, γράφων περί της δικτατορίας του Εμμανουήλ Χρίστου και τού 'Αλβανικού έπιδόσεως της 'Αλβανίας, άνερέθη και εις την στάσιν του 'Ορθόδοξου κλήρου εν τή άλβανική 'Εκκλησία. Παραδόξως όμως, έν άφώρμητι λίαν κο-λακευτικώς λόγους διά τόν Μητροπολίτην 'Αργυροκάστρου, ού-δόλως έμνημόνευσε τόν διαπρεπέστατον Ιεράρχην τών εν 'Αλ-βανία όρθόδοξων, τόν Μητροπολίτην Κορυτσάς κ. Εύλόγιον Κου-ρίλαν, διά τόν όποιον ήμεις οι έκ τών μερών εκείνων καταγγέ-νοι δικαίως σμενόμεθα.

Δέν είναι τού παρόντος νά εξιστορηθ' ή τεσσαρακονταετής έ-θνική και θρησκευτική δράσις του ένδοξομένου αυτού Ιεράρχου, εις τόν όποιον ό μελετητής τού έργου του δά άφείρασε σελίδας άλόκληρας, άλλ' επέδοτε τά τού Καίσαρος τό Καίσαρος. 'Επί τού μητροπολιτικού θρόνου της Κορυτσάς ούδέποτε έκάρσεν σο-φώτερος άνήρ και φιλογρότερος πατριώτης και έθνικός δίδασκα-λος.

Εν τών μελημάτων του Ιεράρχου από τών πρώτων ήμερών της αναλήψεως τών καθηκόντων αυτού εν τή Ιερά μητροπόλει Κορυτσάς ήτο έκεί 'Ιδρυσις της 'Ιερατικής Σχολής, όπερ και επέτυχεν χάρις εις τούς υπερσυνάρχοντες άγώνας του παρά την Ισχυράν αντίδρασιν των 'Αλβανών και τών εν τή πόλει έλθοντι-ζόντων όμογενών. Είς την Σχολήν ταύτην έδιδάσκατο παρ' έκτε-κτων καθηγητών ή ελληνική γλώσσα επί πολλάς ώρας καθ' έ-δομοδά, πράγμα τό όποιον προεκάλεσε ζωνήν την δυσφορίαν της κυβερνήσεως των Τυράνων.

Προσεί τίς τών ενεργούντων και προσπάθειών του κ. Εύλόγιου Κουρίλα άπερτάμη εις τόν νομόν Κορυτσάς ή έπιγίμνια μεταξύ Τουρκοβανών και όρθόδοξων, ένδ παρά τών άφώρμητων της Κορυτσάς διά της προπαγάνδας της άλβανικής κυβερνήσεως και της καταργήσεως της δίδασκαλίας των θρησκευτικών εν τούς σχολείοις, είχαν λάβει χώραν πλείστα επιγίμνια μεταξύ Μου-σουλμάνων και 'Ορθόδοξων.

Συγκεκριμένως δέ κατά την άνοιξιν του 1938 άπηγόρευσεν αούτπράς δύο ταισάτα συνοικείας εις χωρία της Κορυτσάς, με-ταβάς εις ταύτα αούτοπορούσας και έπιστρέψας εις την έβραν του πλήρης ικανοποίησεως έτόλμησε νά έκφωνήτ' άρσασήματων λόγων εν τό κάθεδρον νάφ' της πόλεως, ό όποιος ούδέποτε έ-γεν άκούσθ' έν 'Αλβανία από της έποχής τού Ισλαμιστικού Κοσμού τού Αιτωλικού και τού όποιου ή άρχή ήτο: «έν ήλθον έν-ταύθα εν βάθμω τών Χριστιανικών και νά έπιτρέβω τών εξισλα-μιζμών εν μέτω είκοστό αιώνη, άλλ' ήλθον νά διασώσω τούς

και νά έπαναφέρω τούς εξωμώτας εις την θρησκείαν τών πατέρων των».

Και πολλάς άλλας ύπηρεσίας όφείλει εις τόν Μητροπολίτην Κορυτσάς ή όρθόδοξος έν 'Αλβανία 'Εκκλησία και κυρίως την μεγάλην αυτού συμβολήν εις τόν κατά τών Ούνιτών άγώνα. Οι Ούνιται είχαν άρχισι την δράσιν αυτών και είχαν εξεπλάσσει τούς πλοκάμιους καθ' όλην σχεδόν τήν 'Αλβανίαν πολύ πρό της Ιταλικής έν 'Αλβανία κατοχής.

Ενώ ό ίδιος, εξόριστος εις 'Ελδασάν υπό της άλβανικής κυ-βερνήσεως τό 1934 διά την ενεργόν άνάμειξιν των Μητροπολιτών άγώνων τών Βορειοηπειρωτών, έπισκέφθην μετ' άπασταίμε-νων του Πάπα, και συζητήσας πολλάκις μετ' αυτών. 'Όταν δέ οι Ούνιται έτόλμησαν νά κάμουν την εμφάνισιν αυτών εις Κο-ρυτσάν αντίκριναν την Ισχυράν μορφήν τού κ. Κουρίλα, ό όποιος καταπέμψενε τούτους, όσον ούδεις διά τού λόγου της δίδασκα-λίας, της γραφίδος και της περιερίσεως αυτού άνά τά έκάτον είκοσι χωρία της επαρχίας του. Μένεα λοιπόν πνέοντες έναν-τίον τούτου οι 'Αλβανοί και οι Ούνιται, μόλις καταλήθη ή 'Αλ-βανία υπό τών 'Ιταλών ένέργησιν και επέτυχον την άπομάρκω-σιν τού Ιεράρχου εν Κορυτσάς, όποτε και κατέγγειν ένταύθα άς προσέβη, ένδ έδωκε νά προσφέρη πολυμήνην ύπηρε-σίας εις τό έθνος και την επιστήμην.

Εύχαριστών διά την φιλοξενίαν Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, καθηγητής

«Ότε δέ, κατά Νοέμβριον τού 1946 ή Κεντρική 'Επιτροπή Βορειοηπειρωτικού 'Αγώνος έτέλεσε μνημόσυνον εις τόν άγιον Γεώργιον Καρλίτη εις μνήμην τού έθνομάρτυρος Βασιλείου Ζα-κύνι, εις τόν άγιον Κορυτσάς άνέθεσε τού έθνομάρτυρος Βασιλείου Ζα-κύνι λόγον. Πρός τών διηλητών Μητροπολιτών ή ΚΕΒΑ, διά τού άντιπροσώπου αυτής Μ. Λέξου έτε τού προέδρου Μητρο-πολίτου 'Αργυροκάστρου Παντελεΐμονος άπομισάζοντας εις 'Α-μερικήν, με άποστολήν ύπερ της Βορειοηπειρωτικής ύποθέσεως, και τού Γεν. Γραμματέως Θ. Βενακίδου, άπέστειλε προς τόν Μητροπολίτην Κορυτσάς την έξης εύχαριστήριον έπιστολήν:

Κεντρική 'Επιτροπή
Βορειοηπειρωτικού 'Αγώνος

Εν 'Αθήναις τή 21 Νοεμβρίου 1946
Κ.Ε. Εύλόγιον.

Σεβασμιότατον Μητροπολίτην Κορυτσάς κ.κ. Εύλόγιον.
Θεωρούμεν καθήκον μας νά σας εύχαριστήσωμεν διά την πρόσθυμν συμπεριλή-Σας εις τό μνημόσυνον της παρελθούσης Κυριακής και νά Σας συγχωρήσωμεν διά τό έθνικόν Σας σάπσιμα ένδ έντόνυν πλέον άγώνος διά την σωτηρίαν της πατρίδος μας. 'Η όμιλία 'Υμών ύπέρως ύπέρως πατριωτική έξαρσις έξερ-χόμενη από τό μήκος της ψυχής ένδς παλαιού άγωνιστού, ένε-πραγματικώ έθνάρχω, πού ύπενηθύνη τούς δίδασκάλους του 'Γένους μας, ενέκρινε και καταστήσασκε τό βέλτιστον, τό όποιον έπλάσθη από τό αίμα των ήρώων ήρώων, νά έπλη-ρωσιν και τόν όρον των φύλλων έπ' αλβανικήν έπιστολήν και άπεδείξη έτοιμην με τούτοτον Ιεράρχην νά θυσιάσθ' τό πόν διά την άπελευθέρωσιν της στεναζούσης υπό άπεχρή ζυγών πα-τρίδος μας.

Η όμιλία 'Υμών ύπέρως συγχρόνως και μεστή σοφίας, δικαίως δέ αούτομνηστική ύπόσχεσις της Δωδώνης, διότι μάς ήρμηνύ-σατε τά Ιερά θέσφατα περί της δυνάμεως και έκτασεως τού έλ-ληνισμού εν τή ιδιαιτέρα πατρίδι μας και έθέσατε όριον τού-τον τόν Τόμαρον και τόν Αιυλάντα! Μας έξιστορήσατε τά θαύμα-τα τού έλληνισμού, έπικύ-σας τούς αιώνας συνεπείσεσθαι εις την άσπαστήν εκείνην γωνίαν της πατρίδος μας, μάς παρουσί-ασατε τόν Τόμαρον πλέον ός Δωδώνην και τούς Δωδωνίους Σελ-λάς ός τούς άκρίτας και θεματοφύλακας τών έθνικών παρα-δόσεων τού Ιερού μνημείου της Δωδώνης. Μας άπεκαλύψατε, ό-τι ό Ιστορικός φιλόδοξος κατά τόν Β' μ.Χ. αιώνα, ότε διέθε-χεν κορινθιακόν κώπτον και ήκουε από τούς κορυφούς τών όρών εκ μέγας Πάν 'ενηνικήν' άνεκαλύψαν εν τούτοις εις την πατρί-δα των τών Δωδωνίων Δία και ήκουσε την κλαγγήν τών λεβή-των και τών όρον των φύλλων της Ιεράς βρύδς και άντίκρινε τας πελειάδας!

Η όμιλία 'Υμών, τόνον δι' ήμας τούς Βορειοηπειρώτας, όσον και διά τούς λοιπούς παραστάτας εις τό μνημόσυνον Πανέλλη-νας, ύπέρως νέον βάπτισμα εις την έθνικήν κολληθήσαν τού Σιλωάμ, εις την όποιαν ήκούεσι ή βροντώδης φωνή τού ό-ρηφίτου της Δωδώνης και τό πατριωτικόν σάπσιμα τού νέου Ρή-γα της Βορείου 'Ηπείρου άναφωνούσας τό ένν ύπερ πάντων ήρώων.

Επί τούτοις διατελούμεν μετά σεβασμού και έξαιρετικής έκ-τιμήσεως.

Ο Πρόεδρος κ.ά. Μ. Λέξου
Ο Γεν. Γραμ. Θεοφ. Βενακίδης

Αποσπρωθείς κατά τά τελευταία έτη εις την εν Ψυχικό οικίαν του, ήχοχλήσε με την μελέτην και την συγγραφήν μέχρι της ήμέρας, καθ' ήν ό Κύριος τόν έκάλεσε πλείστον του και ή 'Ατ-τική γή τόν εξέβη φιλόδους εις τούς κόλπους της.

Προαισθανόμενος όμως τό τέλος τού έθνους, συνείσχε την διαθήκη του, δι' ής όριζεν έκτελεσάσθαι τό πνευματικόν του τε-κνόν άρχιμανθρίτην Θεόδωρον Παπαδάκην, τόν Ιατρον Βασι-λείων Χρήστου, τόν Εύάγγελον Φωτιάδην, Διευθυντή της 'Εθνι-κής Βιβλιοθήκης, τόν Θ. Πάσχον, έμπροσιν, και τόν γράσαντα ταύτα Νικόλαον Παπαδόπουλον, καθηγητήν τότε τού 'Αρσκαίου. Διά ταύτης εξέβρεσε την έπιθυμίαν του, όπως ή έξ 20 χιλ. τό-μων Βιβλιοθήκη του περιέλθ' εις πνευματικόν ίδρυμα της πό-λεως τών 'Ισπανίων, κατά τήν κρίσιν των έκτελεστών.

Τούτοσς ό δίας και τούτοσς τόν έργον τού άειμνήστου Ιερά-ρχου. 'Όταν όμως έβη τό πλήρωμα τού χρόνου και άνατείλ' ή ημέρα της χάρις διά την άνύπναιτον πατρίδα, την πολυτέκνητον Βορείον 'Ηπείρον, ή όποια ήτο, είναι και θα είναι τό έντιμό-τερον τμήμα τού Βορείου 'Ελληνισμού και ή έκδοκίμωσιν τού 'Ελληνικού Βορρά, ός άπεκαύσεται ταύτην, ό Γάλλος Ιστορικός Βιλεμν, τότε, κατά την μεγάλην και ευδαίμονα εκείνην ήμεράν, οι Βορειοηπειρώται δέν δά ληρομήνουν τόν 'Εθνάρχην τόν, άλλ' άς μεταφέρω τό δατ' του και θα έπαναθέσων ταύτα εις την γήν της αϊματοδαμμένης Ελληνίδος Κορυτσάς.

Συ που έχεις τό θείο προνόμιο της
ελευθερίας, μή ξεχνάς πως χιλιά-
δες Βορειοηπειρώται ά-
δελφοί ζουν υπό σκληρών δουλείων.

ΠΑΝΤΑ ΕΠΙΚΑΙΡΟ

Γιατί, 'Αλβανικό;...

Ήταν ή στιγμή πού ή έμπόλεμη Εύρώπη, χω-ρισμένη σε δύο στρατόπεδα, κράτησε την άνα-πνοή της. Οι στρατίες τού Μουσολίνι είχαν έπι-τεθεί εναντίον της 'Ελλάδος. Μιά άκόμη άγωνία γιά τούς «Σύμμαχους», πού ή χιτληρική θύελλα τούς είχε άπωθήσει ως τό βρετανικό νησί. Μιά άκόμη σίγουρη νίκη γιά τούς νεοταξικούς έτα-ρους τού «Αξονα»...

Πρίν συμπληρωθών δύο είκοσιετηρώρα από τό πικρό ξημέρωμα της 28ης 'Οκτωβρίου 1940, οι Σύμμαχοι ξαναδρίκναι μαζί με την άναπνοή τους κι ένα χαμόγελο, ενώ ή κοινοπραξία Βερο-λίνου - Ρώμης - Τόκιο δρέθηκε στό πρώτο μεγά-λο πρόβλημα. Ένας λαός πού ξεκίνησε με τρα-γούδια και μισή κουραμένα γιά τόν πόλεμο, είχε κιάλας ξαναγκάσει τίς άξονικές στρατίες στην πρώτη μεταβολή...

Πρίν συμπληρωθεί μήνας, οι μεραρχίες τού τού Μουσολίνι διέτρεχαν άνάποδα την 'Αλβανία, καθώς τά ελληνικά συντάγματα άπελευθέρωναν πόλεις και χωριά της Βορείου 'Ηπείρου. Με κρο-παγήματα στό πόδια και έγκαύματα έθνικής άνά-τασης στό στήθος, οι μελαχρόνοι φαντάροι της λαϊκάδας ζέσταναν με τό αίμα τους τά χιου-σμένα δουνά και προχωρούσαν άκάθεκτοι στό μεγάλο ραντεβού με την Ιστορία.

Στά 39 χρόνια πού πέρασαν από τότε, πού αίμα 'Ελλήνων πότισε πολλές δικαιώμενες και έ-δικαίωτες θυσίες, με τραγική κορυφή της έ-θιφίλης αίμορραγίας. Τό «Αλβανικό Έπος» έμει-νε, ώστόσο, άπρόσιτο στην κορυφή τών κορυφών, νά φωτίσει άναέτερο την ελληνική πορεία, ύπο-δειγματίζοντας τις γενεές.

Αλλά, γιατί... άλβανικό, τό *Έπος τών 'Ελλή-νων;

Φαίνεται ότι ή Ιστορία, όταν αϊφινιάζεται και αυτή από τά μεγαλειώδη έπιτεύγματα τών ανι-μικών και έπαινων ήρώων της, ενεργεί με την έπιπολαϊστική δραστηριότητα ρεπόρτερ, πού άγνι-νά νά προλάβει πρωτίστως τίς ριπές τών γενο-νών. Στην προσπάθεια νά τά καταγράψει και νά τά μεταδώσει έγκαίρως, κάπου βά πέσει στην ύπερβολή και τό λάθος.

Εδώ επικράτησε ή στρατηγική ρουτίνα της γεω-γραφικής τοπωνυμίας τού «Θεάτρου της μάχης». 'Η Ιστορία διαζόταν νά ένημερώσει τίς γενεές γιά μία σειρά άλλεπάλληλων θαυμάτων πού έπι-σχάναν κάθε μέρα οι 'Ελληνες πολεμιστές, τραγου-δώντας μ' ένα λιανοτόμφοκο στ' άλβανικά δου-νά. 'Απ' έκει και πέρα, ποίος θά τις άμφοιστή-σε τό 'Ελληνικό τού Έπος;...

Ή καταγραφή προστέθηκε στις Σαλαμίνες και τούς Μαραθώνες, τίς Θερμοπύλες και τά Δερβε-νάκια. Ή συνέχεια των 'Ελλήνων άπαγοχόλας πάντα τεράστιας έκτάσεως σε όλες τίς περιοχές της Ιστορίας.

Τριανταενα χρόνια πρίν, ένας λαός πετάχτη-κε ξαφνικά ζωντανός από τόν τετράχρονο ύπο-μικε δικτατορίας, άκούοντας από αίμα του τό σήμαντρο τού έθνικού κινδύνου. Και μόλις με ΜΙΑ φωνή, έπεσε με την έποχολόγησιν στον ούδε-ροντιμένο έχθρό, κόδοντας πρωτίστως τά δικα του δεσμά.

Από τότε είπε πολλά ΟΧΙ. Οι πολλές άρήν-σεις δέν κάνουν ποτέ μία κατάφαση. Έστω και άν πολλοί άγώνες προδίδονται.

Ή ίδια γενική πρόλαβε ν' άρνηθ' μία δεύτερη δικτατορία. Κι όταν ή ελευθερία της εξαγορά-στηκε άναγκαστικά με τί νέα έθνική καταστρο-φή της προδοσίας στην Κύπρο, ξαναπρόκρινε την ένιαία φωνή...

Στό φως της 39ης έπετείου τού ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ Έπος, ή συμπεριφορά τών άπολέμων της άπέ-ναντι όχθης τού Αιγαίου σσφυγγει στον ίδιο παλ-μό τίς συνειδήσεις των 'Ελλήνων. Ανεβάζοντας τούς ρυθμούς ως την κορυφαία έθνική όμωψία, καθώς έχουν αυτή τί φορά ήδη εξουδετερώσει τό περίθωριο προδοσίας.

Τά τάνκ πού παρήλασαν στις ελληνικές πό-λεις είναι άποκλειστικά στρατιωτικά όχήματα — δέν παρκάρουν από τί νύχτα στις κεντρικές δασταυρώσεις.

Τά καινούργια όπλα πού είδαν οι 'Ελληνες, τά έχουν πληρώσει με τί θυσία μιας πενταετίας. Και, έδεια, δέν τά πλήρωσαν γιά παρελθόνες και τελετές. Είναι οι άσπίδες τους.

Σέ κάθε έποχή της θαδούτης Ιστορίας τούς, οι ύπόλοιποι αυτού τού αϊθιού ούραυνό κρατού-σαν, κάθε φορά, και από μιά άσπια.

Στά άμυντικά όπλα, οι χειρισμοί τους ήσαν πάντοτε άξιοθαύμαστοι.

Δ. ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Κύρια είσοδος και έξωστος Μητροπόλεως Κορυτσάς.
(Αρχείον Νικ. Κ. Παπαδοπούλου)

Ή Κορυτσά έπεσε! Τό χαρμόσυνο άγγελμα διε-σπορίσθη άσπριαλώς. Φω-νά άνακαλύπτω χαρές, κρό-τοι και παλιές διεδόχσαν-τες τρομακτικές σειρήνες.

Τό κίενον της Παλλάδος έ-πευ από άρου εις άρου και πύλας ό 'Ελληνισμός πα-νηνύρει εν έξόλλω ένδο-ξισμώ. 'Ός εν εύσημω Πα-νηνύλν ήμερα χαίροντες και έπαυλούμενοι άλληλοσπά-ζονται πάντες επί της ελπί-σης, θρυλικής πόλεως, ήτις μετά αμνηστίας και σκλη-ρών πόνων ή πόλις Βοιοί.

Τό όνομα σάει νύν τή Βοίον ή Βοίον όρος, ή Μαραθών (ού-χ' Μάρωβα). Έντευθεν κατ' άμνημονεύοντας χρόνους έ-ξάρχησαν οι μόνον Βοιωται, άλλα και Εύβοείς έκ πόλεως τού Δεδωλέως Εύδοίας ή Εύτας. Ή πολινύρμησης έ-παναλοβάδεται, όπως ή ε-υδοική παλινόρεα. 'Ο πανδα-μώτωρ χρόνος έξηφάνισε τά πάντα, άλλ' έσβέσθη εν έ-θισμον τό παρά την 'Α-χρίδα έκείτο ή πόλις Βοιοί.

Τό όνομα σάει νύν τή Βοίον ή Βοίον όρος, ή Μαραθών (ού-χ' Μάρωβα). Έντευθεν κατ' άμνημονεύοντας χρόνους έ-ξάρχησαν οι μόνον Βοιωται, άλλα και Εύβοείς έκ πόλεως τού Δεδωλέως Εύδοίας ή Εύτας. Ή πολινύρμησης έ-παναλοβάδεται, όπως ή ε-υδοική παλινόρεα. 'Ο πανδα-μώτωρ χρόνος έξηφάνισε τά πάντα, άλλ' έσβέσθη εν έ-θισμον τό παρά την 'Α-χρίδα έκείτο ή πόλις Βοιοί.

Τό όνομα σάει νύν τή Βοίον ή Βοίον όρος, ή Μαραθών (ού-χ' Μάρωβα). Έντευθεν κατ' άμνημονεύοντας χρόνους έ-ξάρχησαν οι μόνον Βοιωται, άλλα και Εύβοείς έκ πόλεως τού Δεδωλέως Εύδοίας ή Εύτας. Ή πολινύρμησης έ-παναλοβάδεται, όπως ή ε-υδοική παλινόρεα. 'Ο πανδα-μώτωρ χρόνος έξηφάνισε τά πάντα, άλλ' έσβέσθη εν έ-θισμον τό παρά την 'Α-χρίδα έκείτο ή πόλις Βοιοί.

Ο Βορειοηπειρώτης άντιστράτηγος Μιλιτιάδης Βιγνιλης

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 2

αυτός Βασιλείω 'Αλέξανδρος, τού δε δρεσινικού πυροβολι-κού τραυματίαν υπό σφαίραν ό 'Αντρέι Τσίτοισ Κωνσταντίνος, ό πυροβο-λάτης λοχαγός Βιμητικής Μι-λιτιάδης, άντικαταστάς υπό τού υπολοχαγού Λαίω Δημη-τρίου και άνθυπολοχαγός Φα-νιλάου Χριστόφορος (ούτος π. 1948, όσον τόν έδωσαν τού αντισυνταγματάρχη, έρρενθή από τόν συμμοριτοπόλεμον εις τήν 'Ελλάδα).

Ή τόνον προσημνημένη θέσις των πεσόντων πυροβολητών τού αυτών αλ δρεσινικού, έπε-ρίεζε έκ τού λίαν όρνευό τού συμμοριτοπολέμου, έπείσε τόν τμήμα της από Σει-τόνι προς 'Αβγκίν δημοσίως

όδο (ίδε σκαρίφημα), όπου στενή έδαφική τήν (όδες εν έχώρεσι), προσεφέρθη διά την τείσιν πύλων προς πυροβολή-σιν. Τό είς τό άριστόν τών Μεραρχίας και έναντι τού χω-ρίου 'Αβγκίν, ό Σύνταγμα πε-ζικού, μέ δαμακτικά άγώνας, καθώρυσεν, περί την 9ην ώ-ραν, νά καταλάβη διά τού τά-γματος τού ταγματάρχη Κότ-ταρη Μιλιτιάδου, φουεβέντος έ-κει, την άνατολικήν παραφρήν τού χωρίου, όσον όμως ελθέ-τω λοχαγοστάση άμυνώντων όρ-παγώσεων έκ χαρακωμάτων τριπλής σειράς συμμοριτοπολέ-μων και καθ' ήλθη, δολιέμενος έκ πλευρικών πυρών πολυβό-λων, έγκαταστήμενων εντός τών οικήων τού χωρίου.

Επίσης τό Σύνταγμα: Τό 12ον εις τό μέσον και εις τό

δεξιόν τό 2339 Εύζώνων, διε-ξάγουν καθ' όλην την ήμεραν ταύτην, την 15ην Μαρτίου, γι-γαντίων άγώνας, με έπιθέσεις και άντεπιθέσεις, άνελοθύσας, ως άνω, εις είκοσι δύο (22). 'Ο διοικητής τού 2339 Εύζώνων άντισυντ. Ζωϊτόφωτος άρσασα-σθένς τραυματίσθη τού Συντά-γματος και τήν διούρησιν τού άντι-συνταγματάρχη τού Σύντα-γματος άντισυντ. Σταμελάκος Γρηγόριος, όστις περί την 11ην ώραν φουεβεται. Τόν άντεκατέ-στησεν ό άντισυντ. Δροσινός 'Ιωάννης, μετατεθείς έκ τού Σύνταγματος τού όποιου ήτο ύποδιοικητής. 'Αλλά και όσος τών άντισυνταγματάρχη τών έπομένων τραυματίζεται δια ρύματα και την διοίκησιν τού Σύνταγματος Εύζώνων άναλα-βάσει ό ταγματάρχης Σαματάς Φίλιππος, φουεβείας και όσος

την 18ην Μαρτίου και την διοί-κην τού Συντ) τος προσφωρίσ-αντες άνελοθεν ό λοχαγός Γραικό-σης Γεράσιμος.
Παραρκοίται μένος έδω εν τή άσπίδα της μέγας γρα-βείας πρδς μνημόσυνον τού άειμνήστου στρατηγού Μιλτ. Βιμητικής έκ έξορσιν της ίδιαι-στέρας, με τόν τραυματισμόν του, προσφοράς αυτού εις τόν τίτλυν άειμνήστου τού άντι-συντ. Σταμελάκος Γρηγόριος, όστις περί την 11ην ώραν φουεβεται. Τόν άντεκατέ-στησεν ό άντισυντ. Δροσινός 'Ιωάννης, μετατεθείς έκ τού Σύνταγματος τού όποιου ήτο ύποδιοικητής. 'Αλλά και όσος τών άντισυνταγματάρχη τών έπομένων τραυματίζεται δια ρύματα και την διοίκησιν τού Σύνταγματος Εύζώνων άναλα-βάσει ό ταγματάρχης Σαματάς Φίλιππος, φουεβείας και όσος

ΧΡΗΣΤΟΣ Θ. ΜΑΝΤΑΣ
'Αντιστράτηγος έ.ά.

(Αρχείον Νικ. Κ. Παπαδοπούλου)
'Η παλαιά Μητρόπολις Κορυτσάς ("Άγιος Γεώργιος")

σμών. Κατά την 'Επανάστα-σιν τού 1821 προσέφερε τούς πρώτους έθνομάρτυρας, κρεμισθέντας πρό της 'Ι-ράς Μητροπόλεως. Ουδέμια πόλις και επαρχία έχει νά έπιδείξη τόσους εύεργέτας, όσους ή Κορυτσά και ή ε-παρχία αυτής. Είμαι άρί-γνωστα άνά τό Πανελλήνιον τά όνόματα 'Αρσάκης, Σί-νας, Μπάγκας και άλλοι πο-λυδύριοι. Τό Μπάγκειον Γυμνάσιον, επί περικρατού-σιαν λειτουργήσαν, έδημι-ούργησε την νέαν γενεάν, ή-
22 Νοεμβρίου 1940

τίς τρεις όλας επαναστάσεις έκαιεν, να ένωδη μετά της 'Ελλάδος.
Τό αίμα των πεσόντων 'Ιερολοχιτών ύπήρξε καρπο-φόρον και νικηφόρος έλληνη-κό στρατός δωρείται την έ-λευθερίαν εις την άρσάν νύμφην της Πιερίας, ήτις βά καταστή όσον ούτω αλ 'Α-θηναι τού Βορρά.
Αδώς και αίλιος τώ σωτή-ρι, Θεώ, τιμή και εύγνω-μισμόν τού 'Ελληνικού Στρα-τού.
Ψυχικόν.

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Γιορτάστηκε κι εφέτος η 39η επέτειος της απελευθερώσεως της Κορυτσάς από τον ελληνικό στρατό, στις 22 Νοεμβρίου 1940, με πρωτοβουλία του Βορειοηπειρωτικού Συλλόγου «ΣΕΛΛΑΣΦΟΡΟΣ», με την συμμετοχή εκπροσώπων των Βορειοηπειρωτικών Σωματείων, με επίκεφαλής την Κεντρική Επιτροπή Βορειοηπειρωτικού Αγώνος και με την παρουσία πλείστων Βορειοηπειρωτών κ.ά. Τό πρωί της 18ης Νοεμβρίου ετελέσθη στον Μητροπολιτικό Ναό 'Αθηνών δοξολογία, στην οποία έχοροστάτισε ο σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου κ. Διονύσιος. Μετά την δοξολογία, ο πρόεδρος του «Σελλασφόρου» κ. Βλ. Σωκρατίδης αναφέρθηκε στην επέτειο με σχετική όμιλία του, που καταχωρείται πιο κάτω:

«Σεβασμιώτατε, κύριοι πρόεδροι των αδελφών σωματείων, αγαπητοί φίλοι,

Τρανή επέτειο γιορτάζουμε σήμερα στο κύλισμα του χρόνου που γράφει ιστορία. Και μέσα σ' αυτό το κύλισμα, έμεις οι στρατοκόποι, γυρνάμε και ανταμώνουμε στιγμές ηρωικές, στιγμές που μεγαλούργησαν, τόνομα της Πατρίδος.

Τρείς χιλιάδες χρόνια ιστορία έχει ο τόπος μας και οι άνθρωποι ακολουθούμε το ποτάμι αυτό, γιατί το θέλησε η μοίρα, να ζούμε σε χώρο βασανισμένο μά συνάμα και ήρωικό.

Απλώνοντας τη σκέψη στην μέρα αυτή, πριν 39 χρόνια, θα συναντήσουμε την δόξα της νίκης πάνω στα βορειοηπειρωτικά βουνά. 'Αλύγιστη ή ψυχή του Έλληνα, αντάμωσε εκεί τον δρόμο της θυσίας για να κρατήσει αυτό που οι άλλοι του χάρισαν και έπρεπε και αυτός να παραδώσει σε μας. Ποιος θέλησε την μοίρα του ν' αλλάξει και από ελεύθερη ψυχή, σκλάβο να τον κάνει; ρωτάει ο ποιητής. Ποιοί ήταν αυτοί που έκλεψαν το πνεύμα και την δόξα και θέλησαν πάνω του ν' ασκήσουν την βία και την καταπίεση;

Τόνομα της μεγάλης πολιτείας της Βορείου 'Ηπείρου, της χιλιετηρίδας Κορυτσάς, σήμερα μας έρχεται στη μνήμη, γιατί ήταν ηρωική απόκριση στο κάλεσμα της έθνικής επιταγής του Χρέους και της Τιμής. Στις 22 Νοεμβρίου 1940, πριν 39 χρόνια τα παλληκάρια εκείνα, ήρωες

Γιορτάσθηκε
κι εφέτος
από τα
Βορειοηπειρωτικά
Σωματεία
με επίκεφαλής
την Κ.Ε.Β.Α.

αληθινοί, με μία μπουκιά ξερό ψωμί κι ένα ντουφέκι, έδιωξαν μακριά το φάσμα της σκλαβιάς και της ατίμωσης του γένους των Ελλήνων, στήνοντας πάλι Θερμοπύλες κι επαναλαμβάνοντας το «μολών λαβέ».

Η ιστορία σημαδεύει τις ηρωικές στιγμές του έθνους, γιατί είναι η δίκαιη κρίση των γεγονότων που ακουμπούν τους ανθρώπους και που σμιλεύουν το πνεύμα και τον πολιτισμό για να ξεχωρίσουν από τα άλλα είδη. Όμως οι έκλεκτες φυλές, οι ζηλευτές για τα χαρίσματα, που με άπλοχεριά τους χάρισε ο Θεός, γίνονται πρόκληση στους άλλους, αυτούς που με την βία προσπαθούν να καθυποτάξουν το πνεύμα και την ιδέα του ανθρωπισμού.

Πριν 39 χρόνια, αυτή η διεργασία άρχισε από τους μύστες του ζόφου και τρόμου, που ξεχνώντας το ύψιστο τον άνθρωπο χάρισμα, την ελευθερία, έπεσαν πάνω σ' αυτόν τον εύλογημένο τόπο για να τον υποτάξουν. Μά ποτέ δέχτηκε η ελληνική ψυχή να παραδοθεί; Πότε σύρθηκε με την θέλησή της στην ύπταγή;

Γι' αυτό και η 'Εποποιία του '40 είναι άλλη μία απόδειξη της συνέχειας του Έθνους. Εκεί πάνω στα κακοτράχαλα βουνά της Βορ. 'Ηπείρου ξετυλίχτηκε το ίδιο δράμα της ελληνικής φυλής, που παίχτηκε άμετρες φορές από τον ίδιο ελληνικό λαό.

Ο ελληνικός στρατός, συνέχεια κι αυτός της δόξας των προγόνων, έδιωξε πέρα τον μαύρο καθαλάρη του φασισμού κι ελευθέρωσε τα αδελφια μας της Βορ. 'Ηπείρου.

Δοξαστική ημέρα, χαράς και λυτρωμού, η είσοδος του απελευθερωτικού ελληνικού στρατού, σ' αγιασμένα χώματα της μαρτυρικής πατρίδας. Οι σκλάβοι γίνονταν και πάλι ελεύθεροι από χέρι αδελφικό, ελληνικό. 'Αδελφια αντάμωναν αδελφούς, παιδιά τους πατεράδες και η χαρά της λευτεριάς έσμιξε με την αδελφότητα.

Λίγη ή δύναμη του λόγου του όμιλούντος για να αναστήσει τις στιγμές εκείνες και να μεταφέρει εδώ σε σας την συγκίνηση, το κλάμα και το γέλιο, το ξέσκιμα της ψυχής από την άνειπωτη χαρά, από το παραλήρημα του εκπληρωμένου πόθου. 'Επί τέλους 'Ελεύθεροι.

Όμως, ποιος δεν μίσησε την δόξα του άλλου; Ποιος

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

δεν μας φθόνισε; Και ποιος δεν έβλαστήμησε για την άποτυχία του;

Έτσι, ξανά ύφανε το πέπλο της σκλαβιάς και τόρξαν επάνω μας χωρίς καμιά ντροπή, αυτοί οι χθεσνοί, οι συμπολεμιστές, οι φίλοι και οι σύμμαχοι.

Όχι, στην Βόρειο 'Ηπειρο. Μήν γίνει 'Ελληνική. Κι έμειναν τ' αδελφια μας, ίκετες ταπεινοί ζητώντας ξανά το χάραμα της λευτεριάς, που γι' αυτήν πολέμησαν τ' αδελφια της πατρίδας κι εκεί πάνω άφησαν κορμιά κι αίμα ελληνικό.

Γιατί; Στενάζουν τ' αδελφια μας κάτω από τον κόκκινο φασισμό. Δεν ανήκουμε πιά στο γένος αυτό, όταν λησμονούμε το δράμα τους.

Διωγμοί συμβαίνουν εκεί πάνω. Δεν έχουν θρησκεία, δεν έχουν καταφύγιο, δεν έχουν ζωή. Ποιοί το επιβάλλουν αυτό;

Γιατί έγιναν οι Σαλαμίνας, οι Θερμοπύλες, η Κορυτσα;

Αυτή τη μέρα, εύλαδικά κλείνουμε το γόνο στην θυσία όλων αυτών των ήρώων, γιατί ο ήρωϊσμός τους δεν πρέπει να περάσει στην λήθη.

Κι έμεις, μικροί στρατοκόποι, όρκιζόμαστε να κρατήσουμε ψηλά την σημαία, με δση δύναμη έχουμε.

Τιμή και δόξα σ' αυτούς που σήμερα δοξάζουμε.

Αμέσως μετά σχηματίστηκε μεγάλη πομπή από νέους και νέες με τις εθνικές ένδυμασίες και όλοι οι Βορειοηπειρώτες και 'Ηπειρώτες που προσήλθαν στην εκδήλωση, προηγούμενων των λαβάρων των σωματείων, κατευθύνθηκαν στον 'Αγνωστο Στρατιώτη, όπου κατατέθηκε στεφάνι από τον επίτιμο πρόεδρο του συλλόγου κ. Σταφίδα.

Οι προγραμματισθείσες εκδηλώσεις από τον σύλλογο «ΣΕΛΛΑΣΦΟΡΟΣ» και την Ένωση 'Αναπήρων Βορειοηπειρωτών, στην Στρατιωτική Λέσχη 'Αθηνών, δεν πραγματοποιήθηκαν, μετά την απόφαση της 'Αστυνομικής Διεύθυνσης 'Αθηνών, σύμφωνα με την οποία απαγορεύτηκε κάθε άλλη εκδήλωση, γιατί συνέπεσε με εκείνη που οργανώθηκε για να τιμηθεί το «Πολυτεχνείο».

ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΙΑ

Από τις βαλκανικές διασκέψεις και σ' αυτή τη νέα περίοδο που διανοίγεται της μονιμοποίησής τους, θ' απουσιάζει κατά πάσα πιθανότητα η 'Αλβανία. Η 'Αλβανία έπεται από τα τριάντα πέντε χρόνια της καινούργιας ιστορικής περιόδου της και έπεται από την πείρα που απέκτησε από τη δέσμευσή της πρώτα με τη Γιουγκοσλαβία, τη Σοβιετική Ένωση έπεται και τέλος με την Κίνα, ακολουθεί πολιτική απόλυτης και γενικής μη - δεσμεύσεως. Κι αυτή την πολιτική συνεχίζει, όπως προκύπτει από τον πρόσφατο λόγο του ήγέτη της 'Εμβέρ Χόττσα, που εκφωνήθηκε με την ευκαιρία του τερματισμού της αποκαταστάσεως των βορείων περιοχών της χώρας που είχαν πληγεί από τους σεισμούς του περασμένου 'Απριλίου.

Ο 'Εμβέρ Χόττσα έζηρε το γεγονός ότι η αποκατάσταση των σεισμοπληκτών (μίλησε για 100 χιλιάδες άτομα) έγινε σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα και προπαντός χωρίς κανέναν είδους ξένη βοήθεια, αλλά μόνο με τα μέσα που διαθέτει η χώρα και με την εργασία του ίδιου του αλβανικού λαού.

Στό γεγονός αυτό ο 'Αλβανός ήγέτης απέδωσε γενικότερη σημασία και το επικαλέσθηκε ως απόδειξη της πραγματικότητας ότι η 'Αλβανία μπορεί να ζήσει και να αναπτυχθεί μόνο με τις δικές της δυνάμεις και προπαντός «χωρίς ν' απλώνει το χέρι της (για βοήθεια) σε κανέναν».

Εξέφρασε την έχθρότητά του προς τον «ιμπεριαλισμό», το «σοσιαλιμπεριαλισμό» και το «ρεβιζιονισμό», προς τις ΗΠΑ δηλαδή, τη Σοβιετική Ένωση και την Κίνα και έκαμε ένα πικρό ύπαινιγμό για τη Γιουγκοσλαβία (ευχήθηκε να αποκατασταθούν σύντομα και οι σεισμοπληκτικοί του Μαυροβουνίου, για να μη αναγκάζονται, είπε, να μεταναστεύουν σε ξένες χώρες!). Τόνισε όμως τις φιλικές διαθέσεις του προς όλες τις άλλες χώρες και ιδίως τις γειτονικές και εξέφρασε την επιθυμία της αναπτύξεως των εμπορικών σχέσεων.

Επιβεβαίωσε μ' αυτό τον τρόπο ότι η πολιτική της χώρας του δεν είναι πολιτική απομονώσεως, αφού επιδιώκει σχέσεις με όλους εκτός από τις ΗΠΑ και τη Σοβιετική Ένωση. Ούτε πολιτική αυταρκειάς, αφού επιδιώκει την ανάπτυξη των εμπορικών σχέσεων. 'Αλλά πολιτική ανεξαρτησίας και μη - δεσμεύσεως με οποιοδήποτε τρόπο, είτε οικονομικής βοήθειας, είτε και συμμετοχής σε συλλογικές προσπάθειες, μία από τις οποίες είναι βέβαια και οι βαλκανικές διασκέψεις.

ΕΜΒΕΡ ΧΟΤΖΑ: «Στάλιν, ο μόνος που άξιζε»

Από τον 'Ιούλιο Καίσαρα μέχρι τον Χένρυ Κίσσινγκερ, οι πολιτικοί που έγραψαν απομνημονεύματα κατηγορήθηκαν ότι προσπάθησαν να ξαναγράψουν την ιστορία σύμφωνα με τις δικές τους απόψεις.

Αλλά τώρα από τη μικρή 'Αλβανία έρχεται ένα καινούργιο είδος βιβλίου, ένα προσωπικό ημερολόγιο 1.600 σελίδων, που έχει σκοπό να αποδείξει ότι ο συγγραφέας του, ο 'Εμβέρ Χόττσα, είναι ο μοναδικός πραγματικός κομμουνιστής ήγέτης της ανθρωπότητας.

Ο τίτλος του: «Σκέψεις για την Κίνα». Περιγράφει τις σχέσεις της 'Αλβανίας με την Κίνα, που άρχισαν το 1961 και διακόπηκαν το 1978.

Ο Χόττσα γράφει για τις υποψίες που είχε για την κινεζική ήγεσία και άμφισβητεί την κομμουνιστική καθαρότητα όλων των άλλων ήγετων.

Γιος ενός άστυ γαιοκτήμονα ο 'Εμβέρ Χόττσα, πήρε την εξουσία στην 'Αλβανία μετά την έπιτυχία της κομμουνιστικής εξέγερσης, όταν τέλειωσε ο 2ος Παγκόσμιος Πόλεμος.

Σύντομα μετέτρεψε την υποανάπτυκτη χώρα του σε προπύργιο του «Μαρξισμού - Λενινισμού», συμμαχώντας πρώτα με το Βελιγράδι, ύστερα με τη Μόσχα, στη συνέχεια με το Πεκίνο και τέλος παραμένοντας μόνος του.

Σήμερα, σε ηλικία 71 ετών, ο Χόττσα προσπαθεί να αρχίσει εμπορικούς δεσμούς με τη Δύση, ενώ συγχρόνως αγωνίζεται να διατηρήσει την ιδεολογική

Τί λέει στο ημερολόγιό του για τους 'Ανατολικούς ήγέτες

ταν μιλάει για τον κομμουνισμό... είναι σαν το θόρυβο που κάνει ένας τενεκές δεμένος στην ουρά ενός ακύλου».

Ο Τένγκ Χσάο Πίνγκ της Κίνας: «Ένας δράμο - φασίστας».

Ο Κίμ 'Ιλ Σούνγκ της Βόρειας Κορέας: «Ένας ψευδομαρξιστής, ρεβιζιονιστής, μεγαλομανής».

Και για τον Πρόεδρο Χούα γράφει ειρωνικά πως προσπαθεί να χτενίσει τα μαλλιά του σαν τον Μάο.

Για τον Μάο και τον Τσού 'Εν Λάι, ο Χόττσα πιστεύει πως ήταν δύο ισχυρές ιστορικές προσωπικότητες, αλλά συμπεραίνει με πίκρα, ότι δεν ήταν πραγματικοί Μαρξιστές.

Για τους Βούλγαρους, που είναι πιστοί σύμμαχοι της Σοβιετικής Ένωσης, σημειώνει: «Είναι τόσο κοντά στους Σοβιετικούς όσο και τα έσφυραχά τους».

Ο Πρόεδρος της Γιουγκοσλαβίας, στρατάρχης Τίτο είναι «πράκτορας του αμερικανικού ιμπεριαλισμού και υπηρετής της παγκόσμιας μπουρζουαζίας», ενώ η κυβέρνηση του Νικολάι Τσαουσέσκου της Ρουμανίας, χαρακτηρίζεται σαν «διεφθαρμένο καθεστώς».

Ο Λεονίντ Μπρέζνιεφ: «Ο-

χρεωκοπημένο, που έχει μετατραπεί σε δικτατορία μιας κογένειας».

Ο μοναδικός κομμουνιστής ήγέτης τον οποίο αναγνωρίζει και σέβεται ο 'Εμβέρ Χόττσα, είναι ο 'Ιωσήφ Στάλιν.

«Ο Στάλιν ήταν μεγάλος άντρας, μεγάλος επαναστάτης και έτσι θα δικαιωθεί από την ιστορία. Τα λάθη του Στάλιν, αν υπήρξαν, ήταν μηδαμινά».

Στό τέλος του ημερολογίου του, τον Δεκέμβριο του 1977, ρωτάει: «Μπορεί η κινεζική επανάσταση να χαρακτηριστεί προλεταριακή;» και απαντάει: «Είτε δεν μας πληροφορούν καθόλου, είτε μας ενημερώνουν στα πεταχτά στη γνώση, στον διάδρομο κάποιου υπουργείου, μέσω κάποιου αξιωματούχου δεκάτης κατηγορίας», γράφει στο ημερολόγιο. Το κείμενο περιέχει και μερικές ενδιαφέρουσες ιστορικές πληροφορίες.